

HAYIR

OKTAY
AKBAL

Necip Fazıl

«Ver cüceye onun olsun şairlik
Şimdi gözüm büyük sanatkarlıkta»

Böyle dedi, sonra şiiri bıraktı! Belki de şiir onu bırakmıştı. «Büyük Sanatkarlık yolunda yürüyecekti. Ama neydi bu «Büyük Sanatkarlık?» Sonraki yıllarda kendisine «Şairliğiniz olmasa sizinle konuşmak bile gereksizdir» dediğimde; oradakilere döner «Oktay beni en küçük yanımla sever» derdi. Gizliden gizliye bir sevinç duygusuyla... Şairlik cücelere bırakılmayacak önemli bir uğraştı, bunu küçümseyen kimse bir daha şiirle ilişki kuramazdı elbet. Kuramadı da... Son güzel şiiri «Senfonî» oldu, sonra adını «Çile»ye çevirdiği o uzun yapıtı... Eski esvablarım tutun elinden — Aynalar söyleyin bana ben kimim?» diye kendine, çevresine seslendiği şiir... Ardından politika bataklığına daldı, bir daha da oradan çıkamadı. Şiirde, öyküde, oyun alanında belirli bir düzeye ulaşmıştı. Ama yetmedi ona bunlar, politikada bir çığır açmak, «önder» olmak istedi. Ona 'Mürşit' dediler, daha sonra da 'Süper Mürşit' diye adlandırdılar. Dönüm noktası 1940'ların ilk yılları oldu. Kırk yıl geçti ardından... Boşa geçen upuzun bir zaman! Şiirde de, düzyazıda da eski düzeyini bulamadı, bir daha gerçek anlamda 'şiir' yazamadı. Bambaşka çevrelerin insanı oldu. Eskiden beğenmediği, horladığı, aşağıladığı görüşlerin kişileriyle içli dışlı oldu. Onların yanında, kimi zaman başında yer aldı. Son soluğunu da, tutucu, Atatürk düşmanı, uygarlığa, çağdaşlığa ters düşenlerin saflarında verdi.

Acı bir yazgı, acı bir sonuç! Yazınımızın «iyi» bir şairiydi. Gençliğinde yazdığı şiirler bugün de yaşıyor; yarın da yaşayacak. Bir şairi ölümsüz kılmak için on güzel şiir yeter. Necip Fazıl da, 'Otel Odaları', 'Geçen Dakikalarım', 'Kaldırımlar' 'Takvimdeki Deniz' gibi şiirleriyle yazın tarihinde yer alacaktır, pek çok dizesi dillerden düşmeyecektir. «Genç şair Necip Fazıl»ın 1930'larda yayınladığı şiirler Türk yazınının önemli ürünlerinden sayılacaktır. «Bir merhamettir yanan daracık odaların - Isıl lambalarında isil lambalarında - Gelişen her yüzden gizli bir akis kalmış - Küflü aynalarında, küflü aynalarında - Ağlayın aşinasız sessiz can verenlere - Otel odalarında otel odalarında» gibi dizelerle kuşakların belleğinde yerleşmiş bir kişi elbette ki unutulamaz.

Ben Necip Fazıl'la 1942'de tanışmıştım. Otuz yaşların sonlarındaydı. 'Ağaç' dergisi gibi yeni bir dergi çıkarmaya hazırlanıyordu. O günlerin genç yazarlarını, şairlerini çevresinde toplamak istiyordu. «Babıâli» adlı anılarında belirttiği gibi, eski kuşaktan umudunu kesmişti, çağdaşlarını da beğenmiyordu, genç kuşaktan umutluydu. Bu yüzden 1943'te çıkan «Büyük Doğu» adlı yazın ve sanat dergisinde bizleri topladı. Salt Faik, Bedri Rahmi, Dağlarca, Özdemir Asaf, Zahir Güvemli, Celâl Silay, Fahri Erduç ve daha başkaları ilk sayılarda Necip Fazıl'ın dergisinde göründüler. Benim de ünümü yapan öykülerim bu dergide çıktı; daha sonra kısa köşe yazılarım da... Erenköy'deydi evi, ben de o 1943-45 yıllarında Caddebostanında oturuyordum. Hemen her sabah, her akşam beraberdik. Evindeki toplantılara katılıyordum. Peyami Safa, Burhan Belge, Celâl Silay, Vecdî Bürün vb kişilerle birlikte.. Özdemir Asaf'la beni Suadiye Gazinosuna götürür, yazında yeni bir atılım yapmak konusunda tartışırdık. Yaşca büyüktü, ama yazın sevgisiyle bizleri eşit görürdü kendisiyle...

Ama çok sürmedi bu. Dergi, yavaş yavaş değişti. Bambaşka bir görünüş, bir içerik kazandı. Atatürk devrimlerini yıkıp yok etmek isteyenlerle işbirliğine kalkıştı. Hatta onların öncüsü oldu. Bizleri de etkilemeye çalıştı, ama başaramadı. 1945 güz aylarında karşımızdaki 'Büyük Doğu'

(Arkası 11. Sayfada)

EVET HAYIR

Necip
Fazıl

OKTAY
AKBAL

(Baştarafı 2. Sayfada)

dergisi sahibi Necip Fazıl'ın, 'şair' Necip Fazıl' dan çok daha başka bir insan olduğunu anladık, kendisiyle ilgiyi kestik. 1945'ten sonra hızla, il- kelliğe, geriliğe doğru koşarcasına ilerledi, her adımda sanattan, şiriden, kendisini seven sanat cı dostlarından koparak... Gidiş o gidiş! Kırk yıl sonra ulaştığı yer, 'genç şair Necip Fazıl'a yakı- şan bir yer değildi. Şair Necip Fazıl, 1945'ten ön- ce ölmüştü. Şiiri cücelere bıraktığını söyler söy- lemez kendi ölümünü çağırmıştı. 78 yaşında ölen Necip Fazıl dizeleri ezberimde duran «şair Necip Fazıl» değildir. Gerçek kişiliğini, sanatını yadsı- mış, çıkmazlara, bataklara saplanmış, kendine kendi eliyle kıymış biri!.. Geriye o güzel gençlik şiirleri kalıyor. O kadar uğraştıysa da o şiirleri büsbütün bozamadı, yok edemedi. İnsanlığı ge- lip geçer, onun hesabı ayrı yapılır; yazın tarihi için, bir ulusun belleği için, önemli olan yapıtlar- dır.

Kişisel Arşivlerde İstanbul Belleği
Taha Toros Arşivi

* 0 0 1 5 1 1 7 2 2 0 0 6 *